

Rapport genomförd intern kontroll 2022

Inköpskortet First Card

Regionen har upphandlat inköpskortet First Card. Inköpskortet är avsett att användas för småinköp i tjänsten, för varor där det inte finns ramavtal och inköp där inköp mot faktura inte är möjligt. Större inköp och inköp via avtalsleverantörer ska ske på samma sätt som tidigare, d.v.s. inköp mot faktura. Gällande attestregler gäller även för kortfakturorna.

Närmast överordnad chef beslutar om vem som skall ha ett inköpskort. Ansökan om inköpskort görs på särskild ansökningsblankett.

Användning av inköpskortet regleras i ”Regler för inköpskort”.

Det finns ca 450 stycken aktiva inköpskort i regionen totalt. Antal transaktioner för kontrollperioden 2021-06-01 – 2022-05-30 uppgår till ca 2 800 stycken.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har 423 stycken verifikat.

Kontrollmoment

Följsamhet mot regelverket vad gäller inköpskort. Kontroll av följande regler:

2. Inköpskortet får endast användas för inköp av varor i tjänsten och får ej användas för privat bruk.
6. Kvitto och köpnota skall alltid sparas, skannas in och bifogas fakturan från First Card. På kvittot skall det klart och tydligt framgå vad köpet avser och vid behov ska anteckning med ytterligare information om syfte med köpet göras. Vid behov ska momsens på fakturan justeras i enlighet med momsens på inköpskvittot.
7. Fakturan ska beslutsattesteras av närmast överordnad chef eller dennes ersättare.

8. Kortinnehavaren ansvarar gentemot Region Gotland för samtliga inköp på inköpskortet. Vid avsaknad av kvitton får kortinnehavaren själv stå för kostnaden.
9. Vid återköp/reklamation skall den återbetalda summan krediteras inköpskortet hos försäljningsstället.
12. Närmast överordnad chef beslutar om vem som skall ha First Card inköpskort.

Kontrollmetod

Det totala antalet transaktioner för kontrollperioden uppgår till 878 stycken. Ur det materialet har var 20:e verifikat tagits ut och kontrollgranskats enligt kontrollmoment beskrivet ovan, för nämnden motsvarande 30 fakturor. Transaktioner som avser årsavgifter, upplupna kostnader, dubbletter och rättelser har exkluderats.

Resultaten har dokumenterats så att det framgår vilken verifikation som avses så att eventuella behov av och möjlighet till rättelser blir lätta att utföra.

Resultat

Resultatet visar att 19 fakturor (63,3%) inte hade ett helt 100% godkänt resultat av kontrollen. Framkomna brister redovisas enligt nedan.

Kvitto (underlag) från inköpstillfället saknas vid 15 tillfällen (50,0%). Här kan inte kontroll av syfte eller mål utföras, inte heller så kan eventuella fel i moms-hanteringen kontrolleras. Med andra ord medför saknade underlag en rad följdbrister. Övriga inköpstillfällen där kvitto bifogas visar inga tecken på att inköp gjort för privat bruk.

Uppgift om syfte och mål med inköpet saknas i 12 fall (40,0%). Det framgår inte eller är otydligt av kvitton eller anteckningar till vad eller vem inköpet har gjorts.

I 14 fall (46,6%) har ingen moms bokförts eller bokförts felaktigt trots att det framgår av bifogade kvitton att moms finns. Det är inköp hos bland annat ÖoB, Rusta, Jysk, Biltema, ClasOhlsson samt hos bensinmackar där inte moms bokförs med automatik på First Card-fakturans sammanställning. Vid inköp måste bifogade kvitton kontrolleras manuellt och momsen bokas på. I värdena ovan ingår även de fall där moms har bokförts eller korrigerats, men underlag saknas eller är bristfälliga så att det inte går att säkerställa att moms bokförts korrekt.

Det finns ett antal momsjusteringar som antingen utförts på egen hand eller med hjälp av supporten. Det tyder på att någon form av underlag finns, men saknas i redovisningen.

Beslutsattest har utförts av kortinnehavaren själv vid 0 tillfällen (0%).
I kontrollerat urval fanns inga krediteringar med.

En genomgång avseende vem som har beslutat användning av First Card inköpskort har skett. I samband med genomgången har det dock blivit tydligt att det saknas systemstöd för att kontrollera vem som var närmaste chef när beslut togs vilket gör att det inte går att med säkerhet veta om närmaste chef har beslutat om användning av First Card inköpskort.

Analys/slutsats

Granskningen visar att den interna kontrollen med hanteringen av inköpskort inom förvaltningens verksamhetsområden inte fungerar tillfredställande. Kontrollen bedöms som ej godkänd.

Kontrollen har utgått utifrån arbetsmaterialet och bedömningen är att gjorda inköp verkar rimliga i de verksamheter inköpen är gjorda. Däremot saknas kunskap om det som köpts därefter använts för privat bruk. Frågor om gjorda inköp har inte ställts till aktuella verksamheter.

Det är viktigt att verksamheten klargör till vad inköpet är gjort, det vill säga syftet. Ett underlag kan visserligen visa exakt vad som köpts, men inte till vad det använts till. Här kan det finnas inslag av verksamhetsanknutna inköp som är självklara för attestanter och beslutsgranskare men som inte går eller är svårt att utläsa vid efterkontroll.

I ett antal fall har inköpet varit föremål för så kallad samlingsfaktura. Med det menas att köpet har avsett köp för fler avdelningar inom en förvaltning. Vid dessa tillfällen är det inte endast närmaste chef eller ersättare som attesterat fakturan. Frågan är om reglementet skall korrigeras eller om fördelningen framöver ska ske med bokföringsorder.

Inköpen online och utlandsköp har blivit fler över åren. Vid köp från företag inom EU skall regionens VAT-nummer lämnas. Leverantören skall då inte lägga på moms på fakturan utan det är regionen som köpare som lägger på ingående som utgående moms, så kallad omvänd skattskyldighet. Information om hur utlandsfakturor ska hanteras behöver förbättras.

När det gäller övrig momshantering har kontakt tagits, av regionens internbank, med företaget First Card då både aktuell som tidigare kontroller uppmärksammat att momsbelopp vid köp från många affärskedjor inte med automatik läses in och bokförs på fakturan. First Card har svarat att det är upp till varje leverantör att se till respektive momshantering.

I kontrollens urval fanns inga verifikat där krediteringar skett. Inte heller fanns det några verifikat med information om att avsaknad av underlag lett till löneavdrag. Frågan här är hur bred granskningen ska vara för att säkerställa att krediteringar sker tillbaka till kortet eller att löneavdrag faktiskt har skett.

Förfrågan att få ett inköpskort lämnas, via pappersblankett, till internbanken som förvarar dem förvaltningsvis i kronologisk ordning. Vissa av korten har innehafts så länge som uppemot 10 år. Med tanke på den personalomsättning som sker så är det inte säkert att nu närmast chef var ansvarig vid utlämnandet av inköpskortet.

Åtgärd

Förslag på åtgärder:

Att se över befintliga rutiner avseende inköpskortet.

Att fundera på hur vi utbildningsmässigt kan förbättra kunskapen inom området.

Att kontroll av förvaltningens inköpskort kvarstår som kontrollpunkt då tendensen är att efterlevnaden blivit sämre.

Kontroll utförd av:

Pernilla Johnsson, Ekonom, RSF Ekonomistöd

Kontrollansvarig:

Jimmy Söderström, Ekonomichef